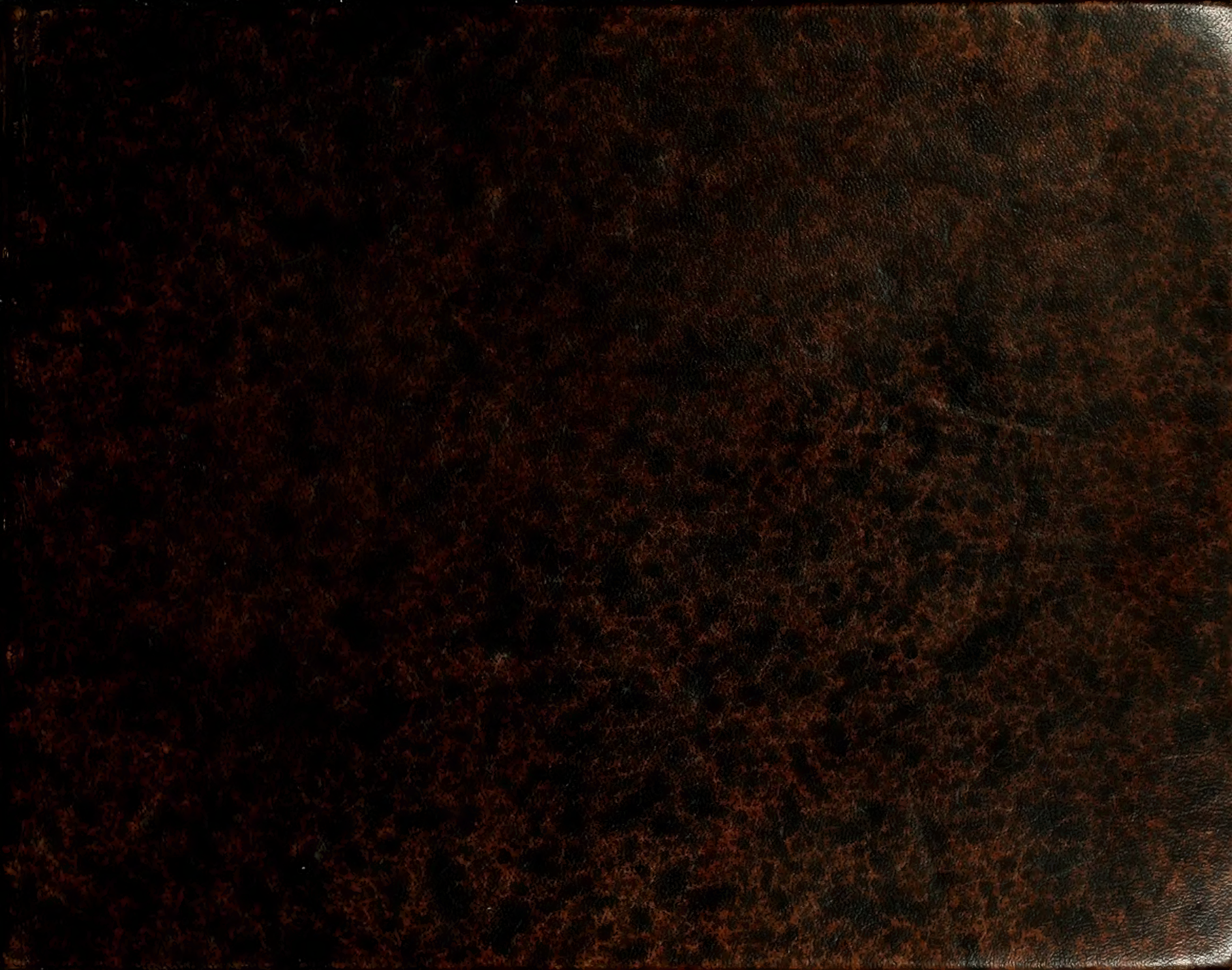

EMBLEMATA
Amatoria: Iam demum
emendata

AEN DE IONCVROVVVEN VAN HOLLANDT.

Chy liefelick ghestacht/dat *Venus* heeft ghegeven
Te voeren in de handt den sleutel van ons leven/
Die met u ooghen saeyt dat vriendelicke saedt/
Dat in ons herten grondt altijdt ghewortelt staedt.
Ionckvrouvven, t'is om u/ ick sweere by de handen
Van onsen kleynen *God*, ick sweere by zyn banden/
Ick sweere by den pijl/die my doorsteeckt het hert/
Die oorsaeck is gheweest van dese myne smert.
Ionckvrouvven, t'is om u/ick sweere by die schoone/
Die schoone die mijn ziel ghevanghen voert ten toone/
Die my heeft in haer macht/ick sweere by die pijn
Daer sonder ick niet zou in vreuchden connen zijn.

Ick sweere by dat licht dat zy my pleecht te gheven
Als zy haer ooghen wendt de Sonne van mijn leven/
Het is om den gheweest/alleen om dese saeck/
Dat ick *Cupido* wil gaen leeren onse spraeck.
Self *Venus* van dit jaer (het is niet langh' gheleden)
Quam vroylick en bly naer Hollandts rijcke steden/
Den silveren dau viel ghedruppelt hier en daer
Waer zy gingh ofte stondt van haer schoon gouden haer:
Zy wou dat haren zoon by my wat zou verkeeren/
Op dat hy onse spraeck van Hollandt mochte leeren/
Ick gaf haer goeden moet/ick seyd' het zou wel zijn/
Het kindt was ionck ghenoech/zy liet het daer by mijn.
Hy woonde vast by my/wy zouden Hollandts spreken/
Hy hadd' de spraecke vast in thien of twellef weken.
Ick hebbe menighmael als ickse ligghen vandt/
Zyn pylen ende boogh ghenomen inde handt.
Maer als hy van my ginck/ in plaetse van bedancken
Vandt hy my eenen pijl (het zijn zijn oude rancken)
Hy heeft my eenen pijl ghedruckt in mijn ghemoet/

Die my

Die my altijdt in vreucht en smerte leven doet.
O bitter-soeten pijl! dat is hy O Jonckvrouwen/
Die my eerst heeft gheleert de hoop op een te bouwen/
Die my eerst heeft gheleert/ die my eerst voor ghewis
Doet smaecken in mijn hert wat het voor een volck is/
Dat Volck/ dat soete volck/ dat volck dat met haer spreken
End' met haer sacht ghelaet der mannen hert doet breken/
Dat met haer claer ghesicht/ als sterren in de nacht
Can burghen ons ghemoet/ can burghen onse cracht/
De oorsaeck van ons smert) de oorsaeck van ons vreuchden/
De oorsaeck van ons quaedt) de oorsaeck van ons deuchden.
Ick meen gheen soeter dier wordt van de Son verlicht
Als een soet meysken is van lieftlijck ghesicht.
Dat ick de *Sonne* waer/ oft dat ick haeren waghen
Een dagh moght ofte twee doen gaen naer mijn behaghen/
Ick soude stille staen soo dickwils inde locht
Dat ick den schoonen glans van haer aenschouwen mocht.
Dat ick de *Sonne* waer ick zoud' haer ooghen maecken
Twee sterren inde locht/ dat sy my mochten naecken.

Dat ickse moght aensien/ick zoudese doen slaen
In midden shemels throon niet verre van de Maen.
Hoe menichmael heb ick ghewenst te moghen wesen
Een bie/een cleyne bie/om honich te gaen lesen
Wt haeren gouden mondt: als hy eens open gaet.
Zo wordt ick met een sap der lieflickheyt versaedt.
Dan comt haer siel in mi deur haeren mondt ghesloopen
En vloeyet in mijn siel/en doet mijn hert weer open/
Dan swem ick in de vreucht/ *Cupido* iont mijn ieucht
Dat zy haer leven lanck ghenieten dese vreucht.
Cupido dat ick condt zoo licht zo cleyne wesen
Geliick een cleyne vlieg'/my denckt ick waer ghenesen.
Ick zoud een huysken recht gaen maecken by den mondt
Van mijn vercoren lief daer ick in woonen cond'.
Dat zou mijn wooningh zijn/daer zoud' ick altijdts suyghen
Dat hemels lieflijck nat/ick soud' haer hert gaen buyghen/
End' in het mijn doen gaen/ick zoude woonen daer
Tot dat ick in haer hert oft zy int mijne waer.
Och dat ick overlangh niet hebbe connen smaecken/

Wat

Wat dat de liefde was/of daer toe eens gheraken:
Ick hadd' gen ander saeck ghenomen in den sin
Mijn leven dan alleen de liefelicke min.
Nu *Venus* wilt my doch vergeven myne sonde/
Dat ick voor desen tijdt niet overdencken conde/
Wat dat de liefde was: het is een soete pijn
De welck de mensch alleen doet sonder pijne zijn.
Ghelijck de krekels doen die in de bloemkens sweven
En by den soeten dau end' 'tnat des hemels leven/
Soo gaet het oock met ons: de liefde can ons voen
Ja sonder spijs oft cost/oft yet daer by te doen.
Het is een soeten dranck/het is een soeten regen
Die neerdaelt in ons hert/het is een soeten seghen/
Het is den honich dau die uyt u aenschijn vloeyt/
O *Venus* borghen/daer mede ghy bespoeyt
Bespoeyt ons drooghe ziel: als ghy ons wilt begheven
En moghen wy niet eens meer dencken om te leven:
Ons leven onse ziel ons herten zijn ghestelt
In uwe stercke macht/en vriendelick ghewelt:

Want

Want *Venus* is een Vrou/ zy heeft ons oock den Vrouwen
Ghegeven in de macht/ dat is al ons behouwen.
Wat zou de Wereldt zijn/ wat waer des Werelts grondt/
Ten waere datmen daer een Lieflijck Meysken vondt?
Men secht dat *Iupiter* als hy eerst alle saecken
Hier in des Wereldts schoot begonnen heeft te maecken/
Hem keerde drymaels om al lacchend'/ ende sprack/
Dat in des Werelts rijck noch eene saeck ontbrack.
Hy maeckt' een aerdigh dier/ hy ded' een dier voortcommen/
Een dier een lieflijck dier/ dat wy een Meysken nommen.
Maer als hyt hadt volmaeckt en sach zijn maecksel aen/
Hoe dat het hem toe loech/ en sach het voor hem staen/
Self in zijn eyghen werck creech hy zoo groot behaeghen
Dat hy zijn eyghen min begonde te beclaeghen.
Hoe dickwils heeft den God die met zijn stercke handt
End' 'tblixems vlammich vier doet daveren het landt/
Hoe dickwils heeft hy self al sachtiens commen cruypen/
En waer dat soet aenschijn zijns alderliefste sluypen/
Dat was altijdt zijn plaets/ den Hemel liet hy staen

Als

Als hy maer wat den schoot van syn Vriendinn' mocht gaen.
Ick acht hem levend' doot/ick sluyt hem van de menschen
De welck een Meysken siet en niet en soude wenschen
Wat naerder haer te gaen/ ick acht hem voor een hout
Die inde soete min al levende verflout.
Dat ick den Hemel mocht voor *Iupiter* bewaeren
Ick zou een nieuwe soort van volck daer in vergaeren/
De Meyskens souden syn het meeste volck daer in:
Dat waere recht een volck bequaem naer mijnen sin/
Het ambacht datmen sou in mijn stadt moeten leeren/
Dat souden soentjens zijn/ daer woud' ick in verkeeren/
En wetten stellen voor/hoe datmen dat zou doen/
En liefelick altijdt de soete minne voen.
Dees soete borgheren sou van geen droefheyt weten/
Haet/tooren/ende nijt die moestmen daer vergeten.
Gheen crijch en souder zijn/ daer in/ dan die gheschiet/
Met vreuchden en gheneucht/als *Venus* dat ghebiet.
Doch zoo ick niet en can tot mijne wenschen comen
Soo hebb' ick even wel u lieden voorghenomen

Dit boecxken als een merck/end' als een seker pandt
Van onse groote jonst te ghéven inde handt.
Ionckvrouwen, laet van eens u lieden soete stralen
End' blinckende ghesicht daer vriendelijck op dalen/
En wenscht my/wenscht my toe/dat voor den soeten loon
Jck noch besitten mach *Cupidoos* sachte Croon:
Den Hemel van den *Godt* (O die hem mocht beerven)
Is inden lieven schoot van zijn vriendinn' te sterven:
Den Hemel van den *Godt* is by het schoon aenschijn
Van zijne alderliefst altijdt te mogen zijn.

Theocritus à Ganda.

1. *Omnia vincit amor.*

Den sterckſten ben ick sterck/ den sachten sachte banden
End' toomen werp' ick om/het smaeckt toch al mijn handen/
Al wat de schoone son bestraelt: Het is een kindt
Een kint/een kint alleen/dat soo veel mannen wint.
Wat wonder ist dat haer de menschen overgheven
In mijn ghebiet/als self de Leeuwen voor my beven?
Wat strijdt ghy teghen my/als't doch wel wesen moet/
Waerom en leert ghy niet my commen te ghemoet?

Vidi ego qui aurum possit frenare leonem. Vidi qui solus corda domaret Amor.
Omnia vincit amor

2. *Au dedans ie me conſume.*

Beneden ben ick heet/dan boven toegheſloten/
Dan boven worter gantſch gheen water in ghegoten/
Dan onder vyers genoech/ O doodt/ O wreede doodt/
Waert dat ick ſterven cond' zoo waer ick uyt de noodt.
Nu ſterf ick als ick leef/ick ben doodt al mijn leven/
Mijn hert verdroocht in't lijf/mijn jeught gaet my begheven/
Gheen vreught en iſſer meer/dan buyten is den brandt/
Dan binnen ſuyght hy uyt mijn ſinnen end' verſtandt.

Extra velut clausis fervor consumit in ollis, Et mea consumit viscera cæcus amor.
Au dedans je me consume

3. *Mes pleurs mon feu decelent.*

Mijn vyer brand meer end' meer/wat sal het eynde wesen?
Het water spruyt uyt vier/end' kan my niet ghenesen:
    Mijn vyer dat wordt ghestoockt/mijn vyer dat brand en blaeckt
    Soo langhe dat mijn vyer my een fonteyne maeckt.
Van tranen vloeyn' ick wech/wil zy my niet verhooren
Ick moet doch eyndelijck int water gans versmooren.
    O wonderbaren brant/van branden comt my dat.
    Ick swemme daer ick gae/den brant die maeckt my nat.

Ecquid adhuc dubitas? Testis sit lachryma flammæ, Semper ut occluso stillat ab igne liquor.
Mes pleurs mon feu decelent.

G

4. *Ardo d'appresso, & da longhi mi struggo.*

Twee vieren krencken my zeer swaerelick mijn sinnen
Het een niet verr' van my/het ander is van binnen/
Het gheen dat binnen is/daer word' ick van verbrandt
Het gheen dat buyten is/dat helpt my oock van cant.
Het gheen dat binnen is dat moet ick altijdt lyden/
Het gheen dat buyten is/dat comt my oock bestryden
De helft is wel by my/daer van ick gae te niet:
Dus lyd' ick in mijn hert een vriendelick verdriet.

Proxima fax igni flagrat, atq; remota liqueſcit: Me procul ipſe liquat, me prope torret amor.
Ardo d'appreſſo, et da longhi mi ſtruggo.

5. *Qui me nourrist, m'estaind.*

Het ghene dat de torts ontſteeckt en doetſe branden/
Dat ſelve bluſt ſe weer als m' omme keert zijn handen.
  Zoo gaet het met de min/ O wreeden brandt/ O brandt/
  Wat baet mijn wijsheydt my/ oft' treffelick verſtandt?
Ick gae her ende we'er/ick gae nu zoo veel daghen/
En ſoecke dees en die/ om mijnen noodt te claghen.
  Ick moet weer na het vier//de ghene die't my doet
  Als oorſaeck van mijn vier/ mijn vier oock bluſſen moet.

liquescit, Qua vivo,
quam pereo, hic pereo.
Qui me nourrist, m' estaind.

6. *A autruy mort, a moy vie.*

In't vier leef ick altijdt/tot 't vier ben ick gheboren
Het is mijn lust mijn vreucht/het vier hebb' ick ghecoren/
Daer zonder can ick niet/O had ick niet het vier/
Het vier dat my verheucht/ick waer een schamel dier.
O vier blijft my maer by/en wilt my niet begheven/
Het gheen dat ander quetst is oorsaeck van mijn leven.
Het vier is mijn behoudt/het gheen dat ander schaedt
Is oorsaeck dat ick ben bevrijdt van alle quaedt.

Te nutriunt Salamandra ignes, qui
Alterius nobis vivere morte datum est.
A autruy mort, a moy vie.

.7 *Ie ne le puis celer.*

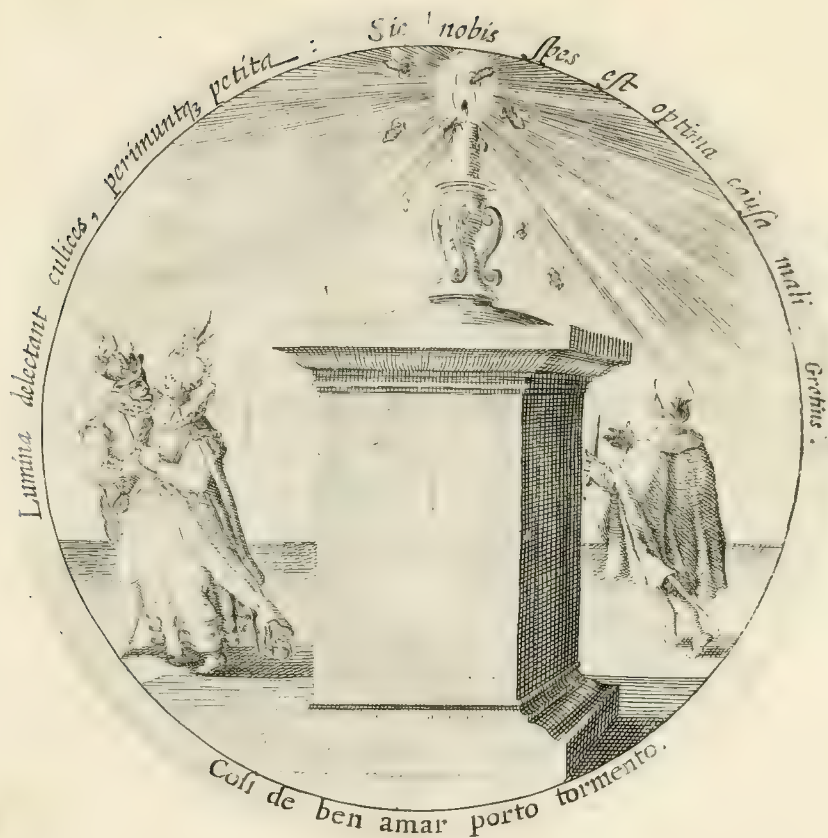
Ick decke vast den brand/ick doe seer wel mijn beste/
Maer t'is om niet ghedaen/het comt doch uyt int leste:
Hoe qualijck ist om doen in *Venus* bitter pijn
Te tooghen ach eylaes een vroyelijck aen-schijn.
Het vier vonckt in mijn hert/ick magh my al wat veynsen
Int aensicht blijckt nochtans een vonck van mijn ghepeynsen.
O onverberchlick vier/wat datmen doet oft' laet/
Daer is altijdt een vonck ofte twee die ons verraet.

Ie ne le puis celer

8. *Cosi de ben amar porto tormento.*

Den lieflicken schijn van haer twee schoone ooghen
Die trecken my tot haer wanneer zy sich vertooghen/
Vertooghen ach eylaes/ ick schijne my te zijn
Verloren als ick ben van d'oorsaeck van mijn pijn.
By d'oorsaeck van mijn pijn woud' ick wel altijdt wesen/
Als ick ben by 'tverderf/ so schijn ick te ghenesen.
Ick vliegh' rondtom het vyer/ ick blijf in eenen standt
Ten zy dat ick my self vind ganschelick verbrandt.

Lumina delectant culices, perimuntq; petita: Sic nobis spes est optima causa mali. Grotius.
Cosi de ben amar porto tormento.

9. *Ni spirat immota.*

Het gheen dat my verheught/ moet ick van buyten halen/
Het gheen dat my beweeght/ moet van een ander dalen/
Oft anders ben ick still'/ ick moet wel stille staen.
O dat de wint eens quaem soo moght ick weder gaen/
Dat haren adem slechts (den oorspronck van mijn leven)
Wt haren blyden mondt een windeken wou gheven
Op mijn beladen hert/ ten minsten van ter zy:
Nu ben ick sonder haer/ nu ben ick sonder my.

Stat mola non
vento: Sic tua
gratia
Ni ſpirat immota

10. *Inter omnes.*

Twee saecken boven al met glans den priis behaelen/
Mijn liefs seer claer ghesicht/en *Phœbus* gulden straelen.
De sterren by de *Son* gheleken zijn toch blendt/
End' in haer schoonigheyt en vind' ick oock geen endt.
De *Son* die comt daer heen haer gouden hooft vertooghen/
Mijn allerschoonste lief heeft peerlen in haer ooghen:
Een lief/een *Son* is daer: daer is oock wel een Maen/
Maer die de *Sonne* derft en isser niet wel aen.

Obtenebrunt stellas Phœbe: tu sola puellas: Pulcra essent aliæ, tu nisi, pulcra, fores

Inter omnes

11. *Ie reuiens de mon gré aux doulx lacqs qui me serrent.*

Ten lesten ben ick vry/ ick ben eens uytghetoghen/
Ick gae daer't my ghelieft/ ten lesten noch ontvloghen
    De handt die my soo langh ghevanghen heeft gheleyt/
    End my dat schoone licht des Hemels heeft ontseyt.
Ick ben nu vry 'tis waer. Wat wil ick doch beginnen/
Hoe lieflick ende soet was my den bandt der minnen?
    Ick gae van daer ick quam/ ick vlieghe na de handt/
    Om buyten pijn te zijn/ moet ick weer in den bandt.

Ad … remeat dimissus in aëre Falco : Sic mihi servitio blandior ipse meo.
Ie reviens de mon gré aux doulx lacqs qui me serrēt

12. *O l'estroit eslargir:*

Hier vensters quellen my/hier vensters inde minne
De ooghen die ick hebb'/en die van mijn vriendinne/
Daer herberght *Venus* kindt/dat is zijn eyghen erf/
Mijn ooghen die ick draegh/die staen na mijn verderf:
Zy strijden teghen my/wie wil ick het gaen claghen?
Ick hebbe self ghehadt in mijn verderf behaghen.
Als ick daer buyten was/soo moest' ick daer in zijn/
Waer ick nu weer daer uyt/soo waer ick uyt de pijn.

Laxa petens capitur volucris: ſic vincula late Noſtra patent, arctè nec minus illa premunt.
O leſtroit eſlargir

13. *De douceur amertume.*

Het honich soude zijn soet boven alle saecken
Waert dat de liefde niet noch soeter placht te smaecken.
De galle soude zijn het bitterst' datmen vindt/
Waert datmen niet en vondt dat loose *Venus* kindt.
Ses ponden bitter gal met honich overstreken
Is datmen liefde noemt/daer van de menschen spreken.
Het soet comt uyt het suer/het suer comt uyt het soet
Dat *Droeve blijtschap* tsaem/end' *Blyde droefheyt* voet.

Vidisti alveolis forte absynthia nasci, Sic specie dulci torquet amarus amor
De douceur amertume

14. *Te stante virebo.*

Haer leven is het mijn/ mijn blijtschap moet se geven/
Haer vreuchden zijn de mijn/ een ziele doet twee leven.
Als ick maer eens den dau/ den dau van hare jeucht
Mach voelen op mijn hert/ soo word' ick gantsch verheucht.
O dat zy maer en wou de cracht van haere stralen
Tot op den diepen grondt mijns herten laeten daelen.
Mijn leven dat ick voer/ en heb ick maer tot pandt/
Die ick verkoren hebb' die draeght my in haer handt.

Te Stante virebo.

15. *Et piu dolsi.*

Ick die zoo menigh strick/zoo menigh groote hoopen
Van Iaghers toegherust end' honden ben ontloopen/
Een hevet my ghedaen/het cleeft my in het hert/
Hoe snel dat ick oock loop/noch snelder is mijn smert.
Ick ben nu ver ghenoech ontcomen 's vyandts handen/
Ick loop'/ick vlien', ick ren/door bosschen ende landen/
Die my quetst is van hier/ick hebb' van haer gheen noodt/
Maer niet te min is zy de oorsaeck van mijn doodt.

Vulnus alit Fera læsa fuga, sic tu licet usque Tela Dei fugias, non tamen effugies
Et piu dolsi.

Ick ben noch eens ontvlucht/ick ben noch eens ontſprongen
Der honden groot ghewelt die my ſoo vreeſlick drongen/
Mijn hert mijn hert beſwiickt/den adem ben ick quijt/
Ick hijg' ick hijg' ick hijg'/ick hebbe gheenen tijdt.
Mocht ick in die fonteyn mijn tonghe wat beſproeyen/
Die met een ſacht ghedruys gaet door de bloemkens vloeyen/
Ick worde weer ghejaecht. Het is om niet verſint/
Eert een verdriet ophout het ander weer begint.

Laſſatus gelidis cervus recreatur in undis: Et tu me laſſas unica, tu recreas:
Solatium non auxilium

17. *Ni mesme la mort.*

Het een is gantsch vergaen/het ander staet noch schoone/
End' spreyt zijn rancken uyt zeer rijckelijck ten toone/
Altijdt zijnd' even groen/zoo gaet het oock met dy/
O *Venus* lieflijck kindt/die altijt woont in my.
De doot neemt wech den mensch'/maer laet de liefde leven/
Sy wordt noch door den doodt noch door den tijdt verdreven.
Sy blijft alst al vergaet/sy bloeyt oock in den noodt/
De doodt verwint het al/maer *Venus* oock de doodt.

vitem, nec tollet amorem
quæ tollit cætera, summa dies.
Ni mesme la mort.

18. *C'est tard avisé.*

Ben ick niet wel beraen? is dat niet wel ghevonden?
Als ick gheschoten ben/soo schudt ick eerst de wonden/
Verdroncken is mijn peert/ick wercke dagh en nacht/
Ick vulle nu den put/daer t'peert in licht versmacht.
Het is met mi ghedaen/ick mocht mijn moeyt wel laten/
Als ick den arbeyt doe en mach hy my niet baten/
Het is niet wel versint/alst huys al is verbrandt
Het water dan eylaes te nemen in de handt.

Submerſo fruſtra ſtipatus foſſa juvenco Sic ſero ſapiunt poſt ſua damna Phryges.
C'eſt tard aviſe

19. *Les deux ſont un.*

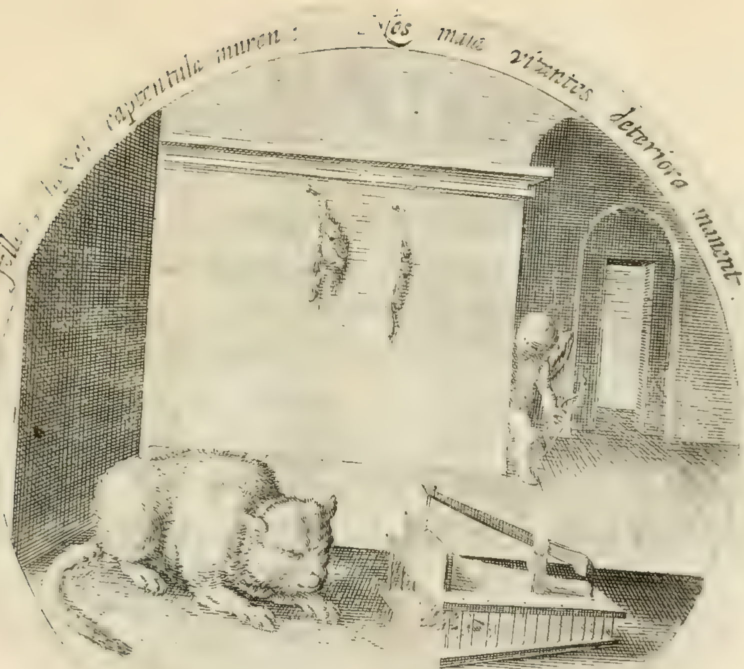
Den boom die met zijn top zeer hoogh en wijt gheresen
Niet verre vant ghebou des Hemels schijnt te wesen/
Met vruchten schoon bekleet/ de vruchten diemen meent
Van hem alleen te zijn/ en heeft hy maer ontleent.
De maechdom is alzoo/ die maechden wilt beerven
En moet geen maecht meer zijn/ maer haeren maechdom derven.
En worden inghelijft door *Venus* inden may/
Die van een maecht alleen veel maechden maecken kan.

Les deux sont un

20. *Il mal mi preme, & mi spaventa il peggio.*

Als ick in liefde ben/dan ben ick als ghebonden/
Als ick daer buyten ben/dan ben ick gantsch ghescho nden/
Wat doe ick doch aldus? ontbonden wil ick zijn/
Soo ick ontbonden ben/so meerdert doch mijn pijn/
Soo ick dus langhe blijf/ick moet mijn vreuchden derven/
Soo ick dus niet en blijf/soo moet ick doch wel sterven.
Soo ick ghesloten blijf/soo blijf ick inden noot/
Soo ick ontsloten word'/soo gae ick inde doot.

Vos mala vitantes deteriora manent.
Il mal mi preme, et mi ſpav
il peggio

21. *Perch' io stesso mi strinsi.*

Als ick hebb' vry gheweest/ick hadde groot verlanghen
Om vast te moghen zijn/ick moeste zijn ghevanghen:
Ick sach het minnen an/het was een lieflick spel/
Maer dat ick henen sach/het gingh al even wel:
Ick sach de vryers an/ick sach haer soentjens gheven/
En soete praet uytslaen: ick docht/dat waer mijn leven/
My docht het gingh soo wel/maer als ick ben int perck
Nu word' ick eerst ghewaer hoe dat het gaet te werck.

Servitij causam præstat sibi avara Volucris : Nec culpa hic, culpæ nec sua pœna deest.
Perch' io stesso mi strinsi

22. *Mon mal me suit.*

Het gene dat ick vlie dat moet ick selve draghen/
Ick soecke waer ick gae het gheen dat my doet claghen/
Ick wend' my hier end' daer/ick ben doch even blendt.
Ick gae/ick keer/ick com/t'beginsel is het endt.
't Zy dat ick blyde ben/'tzy dat ick ben verbolghen/
Het ghene dat ick vlie/dat moet ick selve volghen.
Daer ick gae is mijn liefd'/ick moeter doch wel an/
Ick most my selven eerst/woud'ick mijn vier ontgan.

Quo fugis ah demens? sequitur te pœna, sequitur Iumentum ut scabræ pondera dura molæ.
Mon mal me suit

23. Serò detrectat onus qui subijt.

Hier voortijdts als ick placht van minnen t'hooren spreken/
En van dat bitter soet end' van die loose treken/
(My docht het was) zoo moy/ men coster uyt end' in/
Dat heeft my eerst ghebroght het minnen in de sin.
Ick sach het jock wel aen/ maer 't docht my licht te wesen/
Ghevlochten end' ghebreyt van rooskens tsaem ghelesen
Wt Venus gouden tuyn/ my docht ick was een man/
Maer als ick weet wat 'tis/ en can ick daer niet van.

H. Grotius
Frustrà tento oneri me jam subducere: frustra
Sero detrectat onus qui subijt
Jam juga detrectant, quae subiere boves

H

24. *Noctua ut in tumulis, super utque cadavera bubo.*

Ick ben een levend' lijck/ nu dinck ick eerst om minnen
Als ander houden op/ dan gae ick eerst beginnen:
De doot is voor de poort/ de minne woont int hert/
Ick smaeck noch voor mijn doot die lieffelicke smert.
De doot end' ick zijn een / nu dinck ick om te leven:
Mijn leven dat begint alst my wilt gaen begheven.
Het comt oft vroech oft laet: ick vreesde voor de doot/
En cryghe voor mijn graff mijns alderliefsten schoot.

Noctua ut in tumulis, super utiq; cadavera bubo Talis erit: Virgo nubere parce seni

ELEGIE, ofte Nacht-clachte.

DEwijle dat de nacht op alderhande dieren
Verſpreyt haer droevich cleet, op velden en rivieren,
En dat de wilde Zee vermindert haren ſtroom,
En dat de Werrelt gants leyt als in eenen droom:
Dewijle dat de locht wtſteeckt haer gouden ooghen,
Die haer uyt s'hemels ſael al ſpringende vertooghen,
En dat de droeve Maen haer broeders plaets bewaerd
Die morghen wederom ſal comen nae de aerd':
Zoo dwael ick hier alleen daer my mijn ſorghen jaghen,
Om van u fel ghemoet, en wreede ſin te claghen,
Jonckvrou ghy leght gheruſt, en blaeſt uyt uwen mont
Dat Goddelick venijn dat my dus heeft ghewont,
In uwen eerſten ſlaep van alle ſorg' ontbonden!
Niet denckend' op mijn vyer, niet denckend' om mijn wonden
Niet denckend' op den Godt die met zijn wreede cracht,
Heeft willen mijn ghemoet doen ſtaen in dijne macht.
Ick legg' hier neer gheſtort voor uwe doove deuren
Als of my inde nacht wat voordeel mocht ghebeuren:
Of datter hoope waer om dijnen hert en ſin
Te trecken naer mijn hert, te leyden naer mijn min.
De Voghels die de lucht met vleugelen doorſnijden
De Viſſchen die de Zee met haeren ſteert berijden
Die legghen nu in ruſt tot dat den dach comt aen:
Maer u dienaer alleen moet oock by nacht vergaen.
By nacht vergaet hy meeſt, ick neem u tot ghetuyghen,
Mijn tranen die ick ſtort, daer meed' ick niet can buyghen,
Haer onbermhertich hert, mijn tranen die ick hier
Laet legghen als een pandt van dit ellendich vier.
Elck dinck heeft zijnen tijdt, naer dat de coude daghen
Zijn lang by ons gheweeſt, en d'ongetemde vlaghen

Van haghel en van sneeuw, en dat den grijsen baert
    Des swinters voor een tijdt bedeckt heeft gants de aerdt,
Comt Zephyrus weer aen, en wt sijn schoone saelen,
Laet sijn silveren dauw op alle velden daelen:
    En met den adem soet die zijnen mont wtspreet
    Neemt d'aerde wederom haer groen gheschildert cleet.
Het een gaet, t'ander comt de duysternis moet wijcken
Naer dat de ronde Son comt uyt zijn kamer strijcken;
    En toont zijn gulden toorts, En als de Son wech gaet
    Dan compt de Maen weer om die in zijn plaetse staet.
Het heeft al zijn ghebeurt: het comt al op zijn tijden:
Twee dinghen blyven vast: u wreetheyt en mijn lijden.
    Mijn lijden blijft altijt, en d'oorsaeck van mijn pijn
    V onbeweeghlick hert moet sonder eynde zijn.
De oorsaeck daer van is: dat ick niet twee can minnen
Of drie op eenen dach; en spelen met mijn sinnen
    Ghelijck een lichte pluym, daer Boreas op waeyt
    Nu hier vliecht en nu daer; en keert sich ende draeyt
Naer het bevel des wints: of als een schip ghespleeten
Int midden vande Zee, daert roer is afghesmeeten.
    Maer blijft al even vast en onbeweechlijck aen,
    En blijf alleen op dy, en niemant anders staen.
Jonckvrou dat is mijn schult: hierom sal ick gaen vaeren
Daer ghy niet meer om my u hert en sult beswaeren.
    Jonckvrou vaert wel, ick gae: ick gae daer ghy my sent
    Jonckvrou vaert wel, ick gae: ick loope naer mijn ent,
Jonckvrou vaert wel, ick gae, ick gae mijn leste ganghen.
Jonckvrou vaert wel, ick gae, ick sal myn hert uytlanghen
    En werpen voor u deur, doet open uwen schoot,
    En neemt daer in die siel van die ghy hebt ghedoot.
Laet my ten minsten toe, dat ick daer in mach leven,
En woonen naer myn doot: wilt my de weldaet gheven,
    Dat ick de plaetse mach bewaeren van myn min

Die

Die my gheweyghert was: en blyven vast daer in,
Of **Venus** sal mijn siel in haeren gouden waeghen
Veel hoogher als de Maen, en als de Sonne draeghen,
En by de lichten schoon, die lichten die daer gaen
In s'hemels schoon ghebouw' mijn arme siel doen staen,
Die sterren die ghy siet dat zijn die waerde sielen
Die **Venus** en haer kindt noch daghelijcx vernielen;
Dat hebben Minnaers oock gheweest voor onsen tijt,
En leven nu om hoogh van alle sorgh bevrijt.
Zy staen in **Venus** huys, zy letten ende merken
Op ons verdriet en pijn, en uwe wreede werken:
En draeghen die vast aen by **Venus** end' haer soon,
Die elck op sijnen tijt beschicken sijnen loon.
Int midden is een sael van onbekende bloemen,
Met bloemen opghebouwt, die wy niet connen noemen:
Hier is **Cupidoos** stoel, die spreeckt claer ende secht,
Een yder zijn misdaet een yder naer zijn recht.
Daer neven is een perck, daer loopen twee Goddinnen
De droefheyt en de vreucht, de susters van het minnen,
Die ghaeren in een kruyck ons tranen altemael,
En setten die ten toon int midden van de sael:
Ons suchten altemael die staen om hooch ghe schreven
In **Venus** Tafelbouck tot t'eynde van ons leven:
Int midden is een schael, daer weeght men al ons quaet
En die meest heeft gheleen, die cryght den besten staet.
Daer sal ick boven aen die beste plaets be-erven,
Om dat ick ben gheweest volstandich tot het sterven:
De eerste plaets is mijn daer sal ick staen tot spijt
Van die u heeft behaecht, en die my heeft benijt.
Jonckvrou/wel aen, ick gae en laet u hier tot panden
Mijn traenen voor de deur, mijn bitter offerhanden:
En soo ick sterven moet denckt eens in uwen sin,
Oft ick de doot verdien om dat ick u bemin.

D.H.

Het ſterf-huys van Cupido.

GIſteren des avonts laet,
Eer die Son te bedde gaet,
Eer ſy gaet, end' ons beroofr
Van haer ſchoon vergulden hooſt.
Eer den ſwarten nacht begint,
Is gheſtorven Venus kindt:
Venus kindt, dat ſoete dier
Is ghevallen in zijn vier.
Nu light Venus arme Vrou,
Iammerlijck in grooten rou.
VVie ſal bluſſen deſe pijn?
VVie ſal Venus trooſter zijn?
Morghen voor den dagheraet,
Eer de Son haer bed verlaet
Dachvaert Venus altemael
Jupiters volck in haer ſael.
Al ghy Goden overhoop,
Die wilt coopen goede coop,
Morghen voor het Sonneſchijn
Salder eenen coopdach zijn.

Eenen Boogh, end' neven dien
Eenen Koker wel voorſien:
Pylen zijnder ſes oft acht,
Alle van verſcheyden cracht,
D'een heeft honich, d'ander gal,
d'ander lieflijck ongheval,
d'een brengt groote blijtſchap aen,
d'ander doet die weer vergaen.
Een van hoop, van vreeſe twee.
Een van vrueght, end' drie van wee.
Twee doen haten goeden raet,
Twee doen haten middelmaet.
Dits den huyſraet, meen ick al,
Diemen daer vercoopen ſal.
Dits den huyſraet altegaer
Die hy heeft ghelaten naer.
Comt ghy Goden altemael
Morghen vroech in Venus ſael:
Die beſt biedt van Venus moet
Vinden noch twee ſoentiens goet.

VVie dat nu mint, heeft voor de vvindt,
Cupido die is doot:
Dat felle kindt, dat dol en blindt
Der minnaers hert doorſchoot.

T'AMSTELREDAM.
By Dirck Pieterſz Boeckvercooper in de vvitte Perſſe,
in de oude brug-ſteech aen't water, 1608.

